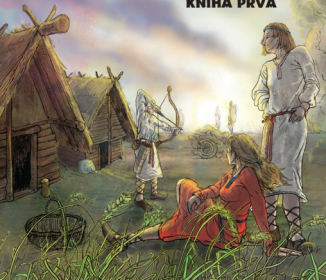

**IVANA
JUNGOVÁ**

LEGENDA O BRAŠLAVOVI

TIENE NAD VELIGRADOM

KNIHA PRVÁ

LEGENDA O BRASLAVOVI

KNIHA PRVÁ

**TIENE NAD
VELIGRADOM**

LEGENDA O BRASLAVOVI

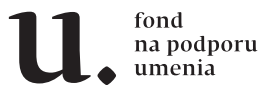
KNIHA PRVÁ

**TIENE NAD
VELIGRADOM**

IVANA JUNGOVÁ

slovar

Tento projekt finančne podporil

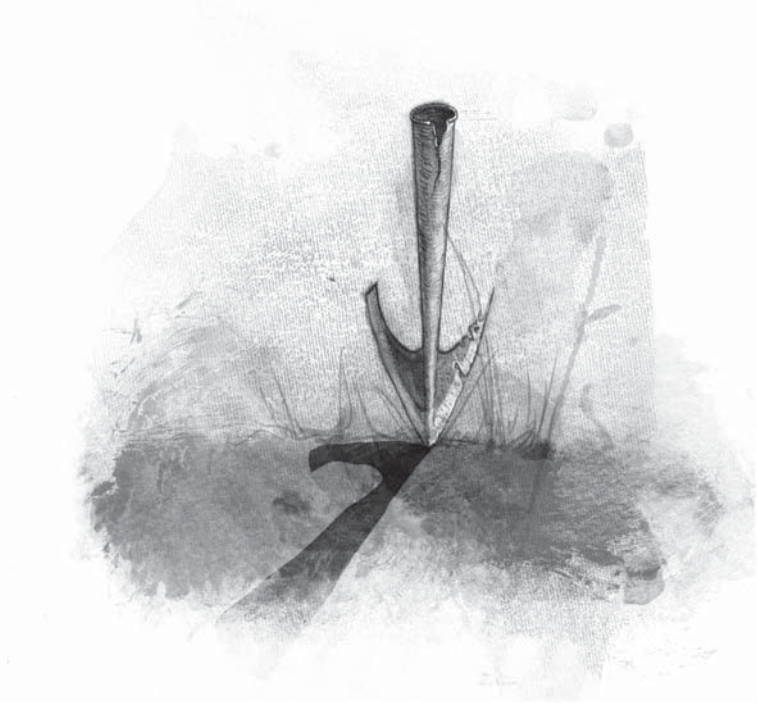
Text © Ivana Jungová 2016
Illustrations © Martin Schwarz 2016
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2016

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2366-5

*Na tichej pláni dostal vzácny dar
pri mlkvych blízkych, keď ťažký bol jeho žal.
Pazúr gryfa postačí mu snád',
Morena s kosou nebude pri ňom nikdy stáť.*

rok 858, hradisko Veligrad, krajina Morava, stredná Európa

Pastieri

Na konári ozrutného starého duba sedel čierny krahulec. Chvíľu ostrážito pozoroval okolie. Zdanlivo sa nič nedialo. Občas zahrkútali holuby, zakukala kukučka či zaškriekala sojka. V šípkovom kríku šantili vrabce, v jame pri dube sa v slnečných lúčoch kúpал mlok. Zdalo sa, že les rozprestierajúci sa za dubom žije svojím vlastným životom: nič nepotrebuje, dáva i berie sám sebe. Ale bolo to len zdanie. Hlboko v hustom lese čakal niekto na niekoho. Posol. Mal narušiť každodenný život niekoľkým ľuďom. Ani jeden z nich o ceste zatiaľ netušil a ich sny všedných nocí boli zviazané s miestom, kde žili.

Keď sa do koruny duba oprel teplý južný vietor a rozohral pieseň listov, jastrab krahulec vzlietol. Zakrúžil nad stromom, akoby sa chcel z výšky presvedčiť o jeho majestátnosti. Strom vzbudzoval obdiv už hrubočيزným, pozdĺžne zvrásneným kmeňom. Z neho vyrastali tri hlavné vetvy, silné a pevné, vďaka ktorým

bola koruna duba široká a poskytovala tieň zvieratám, počestným i modliacim sa. Bolo nádherné dívať sa na množstvo bočných konárov a konárikov kníšucich sa v rytme piesne listov, na hopkajúce vtáčiky, ktoré sa zapájali do hry, na húsenice plaziace sa po konároch a na listy, vrúbkované, akoby ich zdobila ľudská ruka, tancujúce v južnom vetre.

Krahulec hlasno zaškriekal a dal zbohom páriku holubov, ktorý hniezdil v korune starého duba. Predtým než odletel, zapichol pohľad do hustého lesa, čo pokrýval nevysoké kopce. Pretože to, čo sa malo stať, nieslo pečať nového prísľubu, nových udalostí.

Vták nezvyčajnej čiernej farby, zrkadliacej v perí hlbokú žiarivú noc, krátko zaškriekal a silno zamával krídlami. Nesúc sa na perutiach južného vetra, plachtil smerom k osade. Niekoľkokrát nad ňou zakrúžil. Všimlo si ho len pár sliepok behajúcich po suchej popraskanej zemi a kohút rozhorčene spievajúci na kope slamy. Krahulec sa nevzdával. Hľadal tých, ktorí mali odísť. Zmenil smer a tentoraz sa pustil k opevnenému hradisku. Žilo hlučným a veselým životom. Krahulec zbystril pozornosť. Áno, tu je jeden z nich!

Vták preletel ponad niekoľko domcov zahĺbených do zeme, cez zopár uličiek lemovaných zelenou trávou, až zosadol na jablonke v istom dvorci.

Bojan sa smial. Ešte nikdy v živote sa mu Rodan nezdal taký smiešny ako teraz. Dlhé nohavice si vykasal nad kolena pripomínajúce jablká. Na hlavu si položil mach, rozďavil ústa a zuby schoval za pery.

„Milí chlapi, včera som vám hovorila, aby ste sa o ovce viac starali,“ pustil sa s prirodzenou nonšalantnosťou do napodobňovania Bezzubej baby. „A vy? Doniesli ste mi ovcu, ktorá má v srsti zapichnutú suchú trávu.“

„To sa za našich čias nestávalo,“ pridal sa Bojan. „Asi ste málo vzývali Perúna.“¹

¹ Perún – najviac uctievaný boh Slovienov. Vládca blesku, hromov a dažďa. V ich predstavách bol starcom s fúzmi a dlhou bielou bradou, jeho atribútom bola ohnivá sekera.

Obaja chlapci vypukli v smiech. Rodan sa zviezol na zem, čím vyplašil niekoľko lúčnych koníkov, snažiacich sa zachrániť si rýchlymi odskokmi holý život. Mach mu spadol z hlavy a slzy stekali po lícach. Ovce sa na svojich opatrovníkov prekvapene pozerali. Biely strážny pes sa zobudil. Nastražil uši, vstal a začal chlapcov oňuchávať. Rozkrútil chvost ako vietor ľahké plody lipy a chystal sa skočiť na váľajúceho sa Rodana.

„Drago, prestaň!“ kričal Bojan a utrel si líce olízané psom. „Prestaň, Drago, prestaň! Stačilo! Nechaj Rodana na pokoji.“

Drago ho poslúchol a pustil sa do Bojana. Keď ho aj ten odstrčil, Drago pochopil, že zábavka sa skončila. Lepšie povedané, už od samého začiatku zjavne nemal nádej. Lahol si vedľa chlapcov do trávy a urazene zazíval.

Bojan sa posadil a udobroval si Draga hladením. Pes mal mäkkú srst', voňajúcu trávou a slnkom. Chlapec si natiahol nohy a napil sa z rohu vody. Príjemne ho osviežila a vrátila mu silu. Podal roh bratrancovi a aj ten si logol riadny dúšok. Slnko sa im hrejivými lúčmi opieralo do tváří. Hoci dozrelo hrozno a malo sa postupne ochladzovať, stále silno pražilo. Vzduchom poletovali pavučinky a stromy listov nadobúdali olivovozelenú farbu.

„Už je jaseň,² a pritom je každý deň neskutočné teplo,“ zavzdychal Rodan. Utrel si pot stekajúci po spánkoch.

„Hm,“ prikývol Bojan, „toto leto bolo veľmi suché.“

„Preto bolo suché, lebo ste málo prosili Veles,“³ napodobnil Rodan opäť Bezzubú babu.

Bojan vyskočil na nohy a zdvihol ruky.

„Ó, tak ťa prosíme, Veles! Mocná je sila tvoja, mocná tvoja duša živá. Ochraňuj nás v dnešnom čase, v plnej sile, plnej kráse. A ešte aj Perúna prosíme. Nech nám dá dosť síl.“ Chlapec si priložil k ústam pišťalku a začal do nej fúkať. Veselý spev pišťal-

² jaseň – september

³ Veles – dávnny boh/bohyňa Slovienov, pravdepodobne od slova „velký“, spočiatku v sebe zahŕňal mužský aj ženský princíp. Neskôr len mužský – boh lesov, pastvín, plodnosti. Tu ho hrdinovia vnímajú najmä v jeho pôvodnej podobe.

ky sa rozliehal po stráni. Drago sa pridral štekotom a ovce akoby začali v rytme spásat' trávnu.

„Ach, babizňa jedna! Čo to robíš?!“ Bojan sa náhle strhol a začal poskakovať po stráni.

Rodan sa naňho díval s otvorenými ústami. Takmer mu do nich vletela mucha, čo letela okolo. V poslednej chvíli ich zavrel a zakričal na bratranca: „Predkovia sa ti v hlave pohádali?“

„Nepohádali. To tie potvory. Brezienky!“ vykrikol Bojan.

„Brezienky?!“ Rodan sa pochybovačne pozrel na blízky brezový hájik. Stromy ševalili vo vetre ako vždy. „Určite sa ti to len zdá. Prestaň!“

Bojan však poskakoval ďalej. Drago sa zvrátil okolo neho v psom tanci. Ovce zdvihli hlavu a prekvapene sa dívali na svojho pastiera.

„Nemôžem. Pomôž mi!“ volal Bojan.

„Ja neviem ako.“ Rodan rozpačito stál. Čo keď si z neho Bojan vystrelil? No jasné. Určite ho chce nachytať. „Skús zahrať nejakú smutnejšiu,“ zakričal bratrancovi naspäť.

Bojan si v divokom tanci horko-ťažko priložil k ústam píšťalku a zahral pár clivých tónov. Nohy spomalili, prestali ho prenášať od pníka ku kameňu.

„Rodan, to bol úžasný nápad! Ďakujem ti!“ Bojan pribehol k bratrancovi.

„Hm, len sa nerob. Určite si ma chcel nachytať,“ hlesol Rodan a pozrel na ovce.

„Ja? Nikdy!“

„Ty a nikdy?! To určite!“ Rodan pohodil hlavou a pozrel na stádo. Ovce už pokojne žuli trávnu ako vždy. Ochranovala ich Veles. Vďaka sile Veles pribúdalo ľudí aj zvierat. Väčšina ovečiek mala nádhernú bielu srst', podobnú ako Drago, a niekoľko jahniatok bolo čiernych.

Medvebog, klokočinský pastier, ktorému chlapci pomáhali, bol spokojný. Aj noc patrí k životu. Bez jej tmy by si zvieratá a ľudia neoddychli. Bez čiernych oviec by stádo nebolo naozajstným stádom. Bolo by len pasúcimi sa bielymi ovečkami. Podľa Medveboga sa stádo malo nazývať stádom až vtedy, keď malo v sebe bielu i čiernu farbu. Deň sa predsa nezaobíde bez noci a noc bez dňa.

Tráva na stráni začínala byť viac žltá než zelená, za posledné týždne sa nebo neunúvalo poliať zem. Tých pár zelených stebiel, ktoré nestihlo spásť stádo ani vybieliť slnko, sa knísalo vo vetre. Južný vietor rozhojďoval aj koruny stromov lužného lesa pod stráňou. Cez les, zvaný Stromová muzika, viedla cestička priamo do ich osady. Chlapci videli zo Slnecnej stráne pár domcov, do polovice zapustených do zeme, so slamenými strechami. Z otvorov žltosivých striech, po ktorých sa kde-tu špacírovali kohúty, stúpali tenké pásiky dymu.

Osada pôsobila až priveľmi pokojne. Akoby ruch, ktorý v nej vládol, neexistoval. Kováčovo búchanie do nákovy, krik Bezzubej baby, sediacej na lavici pred domcom, spev malých detí, Lad'kino drumbľovanie, dohadovanie sa kačíc a sliepok sa k stráni nedonieslo.

Klokočina, osada, v ktorej žili roľníci a pastieri, ležala na menšom riečnom polostrove. Obtekalo ju úzke rameno Moravy, lemované trstinou, vrbami, jelšami a jaseňmi. Za osadou sa vynímalo hradisko. Klokočina s ním bola spojená dlhším a širokým dreveným mostom, Mostom starého tura.

Bojan si vzdychol, zastrčil si vlasy za ucho a postavil sa. Dnes ešte necvičili.

„Rodan, vstávaj, nemusíme toľko civieť na osadu a hradisko. Aj tak sú stále rovnaké,“ povedal bratrancovi. „Dnes sme ešte nedržali v rukách luk a šípy.“

„Máš pravdu. Ale je horúco a mne sa nechce. Počkajme, možno sem vietor prifúkne oblaky,“ odvetil lenivo Rodan. „Sadni si, dívať sa na osadu vôbec nie je také zlé.“

„Vstávaj!“ nedožičil mu Bojan oddych. „Ak nebudeme cvičiť, môžeme sa v najbližšej vojne oháňať akurát tak vidlami.“

„Tak dobre,“ odvetil s námahou Rodan. „Aj keď, myslíš si, že nejaká vojna vôbec bude?“

Pomaly sa postavil a zazíval. Opäť mu jedna mucha takmer vletela do úst. Rodan znechutene zavrteľ hlavou, ponatáhoval sa a popukal kĺbikmi na rukách.

„Prestaň, nerob to!“ skrívil Bojan tvár.

„Nebud' citlivka,“ rypol doňho Rodan a znova popukal kĺbmi, „bojovník musí predsa znieť oveľa viac.“

Bojan znechutene pokrútil hlavou. Samozrejme, že bojovník musí znieť viac, ale to neznamená, že on musí počúvať toto odporné pukanie.

Rodan sa rozosmial a postrapatil bratrancovi vlasy.

„Nerob, prestaň, budem ako rusalka,“ bránil sa Bojan a zakryl si hlavu rukami.

Odkedy ho v siedmich rokoch ostrihali, vlasy mu už pekne podrástli. Vpredu pri ľavom aj pravom uchu mal niekoľko prameňov spletených do troch vrkôčikov. Dokopy teda šesť, podľa vzoru starých slovienskych pastierov. Len jeden vrkoč mu stále padal pred ľavé oko. Keby mal niečo, čím by ho mohol prílepiť za ucho, bol by rád. Pamätal si, že sa o to raz s Rodanom pokúsili pomocou medu. Neskončilo sa to veľmi šťastne, privábil osy z celého okolia.

„Aspoň sa nejakej rusalke zapáčiš,“ smial sa Rodan a chcel Bojana znova postrapatiť, ale ten pobehol k hustému lesu.

„Po prvé, o žiadnej ženskej nerozmýšľam a, po druhé, už vôbec nie o rusalke,“ pohoršene odvrkol Bojan.

„Naozaj nie? Naozaj vôôô-bec? A čo Fialka?“ rýpal doňho ďalej bratranec.

„Rodan, prestaň! Nemám na takéto hlúposti čas. Skôr ty by si si mal dať pozor, aby si sa nezapáčil nejakej uvravenej a uspievanej nymfe.“

„Ale,“ mávol Rodan rukou, „tie žijú dole v rieke. Ako by mohli počuť?“

„Vraj majú uši ako netopiere!“

„Nymfy s ušami ako netopiere?! Od koho si počul takú hlúposť?“ spýtal sa neveriacky Rodan.

„Už si nepamätám,“ odvrkol Bojan. „Ale prestaň toľko rozprávať. Huba ti ide ako piadimužíkovi pri oslavách letného slnovratu. Mali by sme konečne cvičiť. Takto sa z nás lukostrelci nestanú.“

„Mne sa nechce. Dnes je naozaj horúco. Nemusíme cvičiť každý jeden deň. Aj tak sme...“ Rodan uznanlivo pokýval hlavou. „Aj tak sme už celkom dobrí.“

„Ty tomu vôbec nerozumieš! Nestačí byť len celkom dobrý. Sme pastieri! Celkom dobre strieľajúci pastieri sa nestávajú elitnými bojovníkmi. Celkom dobre strieľajúci pastieri môžu akurát tak ochrániť stádo pred vlkom alebo medveďom,“ rozohnil sa Bojan.

Rodan Bojanovi neodpovedal. Na chvíľu medzi chlapcami zavládlo ticho, bolo počuť len cvrlikanie cvrčkov a bečanie oviec.

„Prečo sa tváriš, akoby nám mala Bezzubá baba zjesť večeru?“ čudoval sa Bojan. „Veď aj ty sa chceš stať bojovníkom!“

„To je síce pravda,“ odvetil Rodan, „ale dnes je príšerne horúco a naozaj sa mi nechce cvičiť. Pozri, celú košelu mám mokrú. Prenasleduje ma myšlienka, že si brezienky krátili čas a oblievali ma sladkou šťavou.“

Bojan mu pozrel na chrbát. Naozaj mal na ňom veľký tmavý flak.

„Tak aj na teba zaútočili? Prečo si sa nepriznal?“ spýtal sa udivene. Rodan vybuchol so smiechu.

„Veľmi vtipné,“ uškrnul sa Bojan. „Takto si zo mňa strieľať.“

„Chcel si predsa strieľať, nie?“ smial sa ďalej Rodan.

Bojan sa zamračil a stratil trpezlivosť. Nechal bratranca Dragovi a vykročil k šípkovému kríku, kde mali schovaný tulec so šípami a luk. Hnedooký chlapec si čupol a zašmátral rukou pod kríkom. Dával si pozor, aby sa nepopichal o trnie. Napokon víťazoslávne vytiahol spod kríka to, čo hľadal. Prevesil si tulec za kožený remenec cez plece, do pravej ruky chytil luk a kráčal smerom k lieske. Krík rástol neďaleko brezového hájika, v ktorom údajne žili zlomyseľné brezienky a krátili si chvíľu tým, že ho roztancovali na stráni. Nad brezovým hájikom sa dvíhali k nebu štíhle rovné kmene sivastých bukov.

Slnecnú stráň zhora ohraničoval hustý les. Ľudia ho po stáročia nazývali Dobrogom. Bojan sa obzrel a rýchlym pohľadom skontroloval zvieratá. Ovce sa pokojne pásli, pár z nich cinkalo zvoncami. Rodan sa ani nepohol. Sedel a zrejme žuval štavel. Drago ležal na tráve vedľa neho a podriemkaval. Náhle zdvihol hlavu a pozrel na Bojana. Rád sledoval cvičenie mladých lukostrelcov. Postavil sa, ponáťahoval a rozbehol smerom k lieske.

Keď Bojan dorazil k lieskovému kríku, rýchly Drago ho už pri ňom vítal a natešene krútil chvostom. Chlapec vytiahol spod liesky slamený terč a pomocou lykových povrazov ho pripevnil k vetvám ševeliacej brezy. Bojan sa chvíľu započúval, či mu brezienka niečo nešepce. Napríklad, že nemá cvičiť, lebo inak ho obleje brezovou šťavou. Nič však nepočul a spokojne si vydýchol. Zrazu breza silno zaševalila. Počul aj nejaký chichot alebo sa mu to iba zdalo?

Ešte by ho mohli brezienky obliať sladkou šťavou. Snažil sa tváriť, že sa nebojí. No triasli sa mu kolená a pod košeľou mu stekal pot cícerkom. Po tridsiatich krokoch zastal. Natočil sa k breze bokom. Šľapy mal mierne od seba, zhruba na šírku bokov. V ľavej ruke držal luk a pravou vytiahol z tulca šíp. Mal čistý, ostrý hrot a jeho konce zdobili sojčie pierka. Bojan si položil šíp na zovreté prsty ľavej ruky. Kožu na prstoch, ktorú mu pri strieľaní každý deň dreli šípy, mal stvrdnutú. Nadýchol sa a z celej sily napol tetivu. Sústredene zamieril a s výdychom vystrelil. Šíp vyletel rýchlosťou dravca sokola a zabodol sa do terča.

„Pre Perúna! To bolo skvelé!“ pochválil ho Rodan. „Lepšie než minule.“

„Ty si tu?“ prekvapil sa Bojan. „Ani som si nevšimol, kedy si prišiel.“

„Tichý ako líška túlajúca sa tmavou nocou,“ uškrnul sa Rodan. „Rozmyslel som si to.“

Bojan sa usmial. Znova sa natočil k bielej breze bokom, vytiahol šíp, zhlboka sa nadýchol a s výdychom vystrelil. Šíp sa opäť zabodol do stredu terča. Drago radostne zaštekal a rozbehol sa k terču.

„Naspäť, Drago, k nohe!“ zakričal naňho Bojan.

„Čo sa bojíš?“ čudoval sa Rodan. „Si výborný lukostrelec. Netrafil by si vedľa terča, určite nie do Draga.“

„Asi nie,“ pripustil Bojan. „Ale bude lepšie, ak zostane pri nás.“

Bojan vystrelil ešte desaťkrát a potom pobehol k terču. Vytiahol z neho šípy a doniesol ich Rodanovi.

Toho medzitým prešla chuť na ničnerobenie. Zvuk svištiaceho šípu v ňom prebudil túžbu stať sa elitným bojovníkom, akým sa Bojan raz dozaista stane. Bude patriť do Rastislavovho vojska,

ktoré pošle Frankov do kelu. Takisto napol luk, položil šíp na zovreté prsty a vystrelil. Šíp rýchlo preletel ponad lúčne kvety a zabodol sa do stredu terča.

„Dobrý si,“ potľapkal ho Bojan po chrbte.

Rodan sa spokojne uškrnul: „Cha! Pozeraj! Možno sa zo mňa jedného dňa stane najslávnejší bojovník!“

Ale tentoraz sa šíp so svištiacim smiechom zabodol medzi lúčne kvetiny.

„Ešteže tam nie je Drago,“ hlesol s úškrnom Bojan.

Náhle sa Drago hlasito rozštekal a bol by sa rozbehol dole Slnečnou stráňou, keby ho Bojan krátkym príkazom nezastavil. Blížil sa k nim jazdec na hnedákovi. Vlasy mu obopínala čelenka, nemal ich však spletené do vrkočov ako pastieri.

„Hej! Čo tam robíte?“ zakričal.

Keď pricválal bližšie, Rodan s Bojanom v ňom spoznali Žiarovíta.

„Pasieme ovce,“ uškrnul sa Rodan.

„To vidím,“ prevrátil oči Žiarovít. „Ja myslím, čo robíte s tým dlhým, dvakrát zahnutým, há? Viete vôbec, ako sa to používa?“

Žiarovít ukázal prstom na luk. Pokrútil hlavou a pohľadavo sa usmial. Bol o rok starší ako Bojan a Rodan, na jar oslávil štrnásť rokov. Okrem toho bol mladé knieža, syn slávneho Blahoslava. Ľanovú košelu farby letného slnka mu zdobil nielen vyšívaný lem, ale aj drobné sklenené gombíky. Zo širokého opasku mu viseli štyri dlhé postranné remence. Bojan o takých sníval už niekoľko rokov. Za opaskom sa Žiarovítovi trblietala rúčka krátkeho meča. Bojan sťažka preglgol, jeho nožík sa mu teraz videl smiešny.

„Vyrežali vám jazyk?“ spýtal sa posmešne Žiarovít a pozrel sa na svoje mäkké kožené črievice zastrčené v ostrohách. „Neviete rozprávať? Alebo sa len nechcete priznať, že robíte to, čo vôbec nemusíte?“

Bojan s Rodanom sa na seba zarazene pozreli.

„Načo sú pastierom šípy s lukom? Snáď si nemyslíte, že sa spoza tamtej brezy vynoria Frankovia a budú vás chcieť zajať? Alebo sa obávate strašných Sasov? Pochybujem, že by vám vaše

úbohé strieľanie pomohlo pri obrane. Alebo sa chcete brániť tým nožíčkom, čo má Bojan za svojím akože opaskom? Ach, nie, už viem! Vy triafate do brezienok! Á-haha-haha-hááá! To by som nerobil, ešte by sa do vás mohli zaľúbiť. Cha-cha-cha!“ bavil sa Žiarovít na vlastnom vtipe.

Sivomodré oči sa mu zúžili do tenkých čiarok, smejúce sa ústa odhalili dva rady bezchybných bielych zubov.

„Čo ty vieš o pastierstve?!“ oboril sa naňho Bojan. „Z vlka a medveďa poznáš iba kožušiny, ktorými sa prikrývaš!“

Žiarovít sa zarazil. Bojan mu jeho slovný útok vrátil. To nečakal.

„Náhodou som vlkov už niekoľkokrát zazrel,“ namietol a priťahol koňovi uzdu.

„Naozaj?“ spýtal sa pochybovačne Bojan.

„Asi mŕtvych. Potom, čo ich na poľovačke zabil tvoj otec,“ pridala sa Rodan.

Žiarovít zmlkol.

Nie, živého vlka ešte nevidel.

Nechcel však pôsobiť ako slaboch, napokon, on je z dávnej bojovníckej rodiny, nie oni. Sú to len pastierikovia, ktorí ani nemajú kone. Môžu byť radi, že ich Klokočinu chránia bojovnícke rodiny, ako je tá jeho.

Ale... snažil sa viac ich nenahnevať. Bojana a Rodana potreboval. Aspoň teraz, dnešný podvečer. Skôr než zájde Svarožič⁴ na svojom bielom koni za hory, musia mu pomôcť. Keďže Žiarovít chcel, aby ho začali brať vážne, rozhodol sa prezradiť im príčinu svojej výpravy.

„Potrebujem sa dostať k Latnabrogu. Ešte nikdy som pri ňom nebol. Nejakto na to nebol čas. Ale dnes som si ho konečne našiel,“ povedal Žiarovít, pričom si navíjal na jednu ruku kožený postranný remenec visiaci z opasku.

⁴ Svarožič – slnečný boh, spája sa so slnečným kultom. Bol synom jedného z najdôležitejších bohov všetkých Slovanov, synom Svaroga, ktorý zhotovil slnečný terč. Náboženstvo starých Slovanov má hlboké korene založené na indoeurópskom základe. Vďaka tomu môžeme nájsť veľa spoločného s náboženstvami starých Grékov, Rimanov, Germánov a Keltov.

Chlapci stuhli. Rodan odvrátil zrak a pozrel na Draga. Bojanovi sa v očiach zrkadlil strach. Vyschlo mu v krku. Pes vycítil, že Bojan a Rodan sú akísi nesvoji. Vstal, pobehol a začal brechať.

„Takže to miesto poznáte!“ potešil sa Žiarovít.

„Poznáme aj nepoznáme,“ odvetil opatrne Rodan.

„Zaveďte ma k nemu, odmením sa vám za to,“ sľubovalo mladé knieža.

Ale chlapci mlčali, ani jeden z nich neodpovedal.

Napokon sa Bojan spýtal: „Prečo tam chceš ísť?“

„Počul som... Ale veď aj vy ste to určite počuli, keď sa vám nechce ísť k Latnabrogu... Počul som, že tam žije jedno zviera. Všetci sa ho boja, je iné ako ostatné zvieratá. Obrovské, dokáže rýchlo bežať aj lietať pod oblohou. Je to šelma a vták súčasne. Chcem ho vidieť,“ dychtil Žiarovít.

Rodan ani Bojan takú túžbu nepocitovali. Im každý jeden deň hrozilo, že si na stádo budú brúsiť zuby divé zvieratá. Že sa nejaká ovca zatúla do lesa, kde sa s ňou začnú hrať lesné žienky. Ak by stratená ovca patrila nejakému kniežaťu, oni sami by sa mohli obávať veľkej pokuty. Museli by za ňu zaplatiť tri, možno štyri železné hrivny. Beztak odvádzali ročne správcovi, kmeťovi, štyri hrivny za ovcu ročne. Ich život bol plný dobrodružstiev všedných dní. Aj keď túžili bojovať proti Frankom, aby mohli predviesť svoju šikovnosť, ani v najmenšom sa im nežiadalo vyhľadávať dobrodružstvá, po akých prahol Žiarovít.

„Ukážte mi Latnabrog a ja vám za to ukážem kovanie spony na mojom opasku,“ sľuboval Žiarovít.

„Aj keď na mňa pražilo celý deň slnko, hlavu mám stále v poriadku,“ rozhorčil sa Bojan. „Ty si myslíš, že sa s tebou vyberieme na nebezpečné miesto iba preto, aby sme videli tvoj opasok?“

„Kovanie na opasku,“ spresnil Žiarovít.

„Predkovia sa ti v hlave asi pohádali, však?“ zasmial sa Rodan a poťukal si po čele. „Aj odtiaľto vidím, čo tam máš vytepané.“

„Presne tak,“ súhlasil Bojan. „Dva pávy a nejaké vetvičky.“

„To nie sú vetvičky!“ oboril sa naňho Žiarovít. „Je to Strom života.“

„Aha, tak nech ti je Strom života silným ochrancom, keď nájdeš Latnabrog. Mimochodom, žiješ v hradisku od svojho narodenia a nevieš, ako sa tam ide?“

„Nemal som na to doteraz čas,“ bránil sa Žiarovít. „Ako teda? Odvediete ma tam?“

Ale pastieri už stratili chuť baviť sa s mladým kniežaťom. Kým sa s ním rozprávali, ovčie stádo sa nebezpečne priblížilo k lesu. Pár oviec sa už predieralo pomedzi husté kríky dovnútra.

„Bež, Drago, bež! Zažeň ovce!“ prikázal psovi Bojan.

Ovčiarsky pes sa rozbehol za ovcami. Brechal, obiehal stádo a zaháňal ho nadol na Slnecnú stráň. Chlapci boli spokojní. Aj Žiarovít na chvíľu zabudol na Latnabrog a s obdivom sa díval na Draga. Pohľad mu však z ovčiarskeho psa skĺzol inam.

Dole pod stráňou, za Stromovou muzikou a Klokočinou, sa rozprestieralo hradisko Veligrad. Obohnané bolo dvojitémi palisádami, hradbami z drevených kolov, na vrchoch špicatých ako šípy bojovníkov. Žiarovít ešte aj tu na stráni cítil vôňu hradiska. Miešali sa v nej pachy slamy, dreva, zeme, konského trusu a pečených sviniek. Pred očami sa mu vynoril ich dom, väčší než ostatný, s veľkým vnútorným dvorcom. Stretávali sa tam významní muži, kniežatá bojujúce po boku samotného vladyku. Krajina Morava zaberala široké územie od rieky Moravy až ďaleko za Dunaj. Ležala v samom srdci obrovskej pevniny, ako vravievali kupci prichádzajúci z diaľky. Bolo ťažké ochrániť Moravu pred dobiedzajúcimi Frankmi, ktorí by na Morave najradšej vládli. Za hradiskom na polostrove Gradská tíšina, nachádzajúcim sa na západ od Klokočiny, sa k bledomodrej oblohe smutne týčili drevené pamätníky, pozostatky stromov rozláhlého sadu, ktorý vypálilo franské vojsko pod vedením Ľudovíta.

Žiarovítov otec Blahoslav, ktorý sa tešil medzi bojovníkmi veľkej úcte, syna roky cvičil, aby sa aj on jedného dňa stal skvelým bojovníkom. Chlapec s očami farby zimnej oblohy nechcel otca sklamať. Jeho otec vedel skvele narábať so zbraňami. O jeho sile, statočnosti a umení boja sa rozprávalo mnoho príbehov.

Aj on, Žiarovít, musí niečo dokázať. Už nie je dieťa. Dokáže, že je výborný bojovník. Musí získať pastierov na svoju stranu. Bez ich pomoci Latnabrog do západu slnka nenájde.

Áno, podcenil ich, keď si myslel, že im postačí ukázať kovaňa na remenci. Nie sú hlúpi. Ale to, čo im ponúkne teraz, určite neodmietnu.

„Dobre, vidím, že musíte strážiť ovce. Stačí, ak so mnou pôjde jeden z vás. Odmenu dám obom. A štedrú. Môžete sa zúčastniť na jesenných oslavách, ktoré sa konajú každý rok v rujaní⁵ u nás, v našom kniežacom dvorci.“

Jesenné oslavy... to slovo zostalo visieť vo vzduchu pri ušiach mladých pastierov.

Bojanovi sa rozšírili oči od vzrušenia a pozrel na Rodana. Ani ten takmer nedýchal a rozmýšľal, či dobre počul. Počas jesenných osláv sa strieľa z luku a hádže oštepmi a kopijami. Predvádza sa aj jazda na koni a hádzanie sekerou či sasom⁶.

Pastieri sa na knieža neveriacky pozreli. Ak mu ukážu Latnabrog, budú sa môcť zúčastniť na oslavách priamo vo dvorci samotného Blahoslava?

„Myslíš to vážne?“ spýtal sa Bojan. „Nebudeme musieť stáť za ohradou z vrbového prútia? Myslíš tým, že aj my budeme môcť strieľať z luku spolu s kniežatami a veľmožmi?“

„Áno, presne tak to myslím,“ dušoval sa Žiarovít. „Ak mi jeden z vás ukáže, kde je Latnabrog, môžete sa obaja zúčastniť na pretekoch v lukostrelbe.“

„Dobre teda, pôjdem s tebou ja,“ navrhol Rodan.

„Súhlasím,“ pritakal Bojan. „Zostanem strážiť ovce s Dragom.“

Žiarovítovi odľahlo. Konečne sa dočká! Rodan mu ukáže Latnabrog, on premôže zviera, aké ešte nikto nevidel, a stane sa slávnym. Na túto chvíľu, keď bude môcť predviesť svoje bojovnícke schopnosti, čakal dlho. A príležitosť prišla. Alebo, lepšie povedané, zoslal mu ju sám Perún.

⁵ rujeň – október

⁶ sas – sečná zbraň germánskeho pôvodu so širšou čepeľou, podobná mačete